باسمه تعالی

راهنمای نمره گذاری درس: **تاریخ اسلام (۲)**	پایه: **یازدهم**	رشته: **علوم و معارف اسلامی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۴/۲۷**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱	**درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخص نمایید.** **الف)** صحیح (۰.۲۵) درس ۹ ص ۷۹ **ب)** غلط (۰.۲۵) درس ۹ ص ۷۸	۰.۵
۲	**کدام‌یک از شماره‌های سمت چپ با گزینه‌های سمت راست در ارتباط است؟** **الف)** شمارهٔ «۲» یا «تاریخ‌نگاری ترکیبی» (۰.۲۵) درس ۹ ص ۸۸ **ب)** شمارهٔ «۳» یا «تاریخ‌نگاری تحلیلی» (۰.۲۵) درس ۹ ص ۸۹	۰.۵
۳	**جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید.** **الف)** بیهق (۰.۲۵) درس ۱۰ ص ۹۸ **ب)** اقطاع (۰.۲۵) درس ۱۰ ص ۹۹	۰.۵
۴	**گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید.** **الف)** شمارهٔ «۱» یا «مغولان» (۰.۲۵) درس ۱۳ ص ۱۳۳ **ب)** شمارهٔ «۲» یا «صفویان» (۰.۲۵) درس ۱۳ ص ۱۳۶	۰.۵
۵	**الف)** عباسیان، (۰.۲۵) سلجوقیان (۰.۲۵) غزنویان (۰.۲۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس ۱۰ ص ۹۸ **ب)** فتح اندلس (۰.۲۵) جنگ‌های صلیبی (۰.۲۵) درس ۱۳ ص ۱۳۳	۱
۶	**الف)** عده‌ای که امامت پیشوای یازدهم را نپذیرفتند (۰.۵) و به امامت اولین فرزند امام هادی(ع) گرویدند(۰.۵) (هر گونه عبارت هم معنا و دقیق که مصداق را برساند، نمره کامل تعلق گیرد. مثلا فرزند امام هادی) درس ۸ ص ۶۸ **ب)** این نهاد به صورت شبکه‌ای بود که در رأس آن امام (۰.۵) و در رده‌های بعد وکیلان مناطق و سپس وکلای شهرهای مختلف قرار داشت (۰.۵) به‌طوری که تمام سرزمین‌های اسلامی حتی مناطق دوردستی چون آفریقا را در بر می‌گرفت. ایجاد ارتباط بین امام و پیروانش در دورترین مناطق اسلامی، (۰.۵) تحویل نامه‌های حاوی سوالات شرعی (۰.۵) و دریافت پاسخ امام و تحویل به شیعیان،(۰.۵) رفع اختلافات (۰.۵) و تأمین منابع مالی مورد نیاز شیعیان (۰.۵) از کارکردهای مهم شبکه وکالت بود. **(اگر به ایجاد ارتباط بین امام و پیروانش و به یک مورد از کارکردهای شبکه وکالت اشاره شود، نمره تعلق گیرد.)** درس ۳ ص ۲۳	۲
۷	**الف)** طاهریان، با فرمان خلیفهٔ عباسی به حکومت رسیدند. (۰.۵) در مقابل صفاریان، بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفتند. (۰.۵) درس ۱۰ ص ۹۳ **ب)** بنیان قوانین جاری در ایرانِ دوران اسلامی، مبتنی بر دو سرچشمه شریعت اسلام و عُرف بود. محاکم سه گانهٔ شرع، مظالم و حِسبه بر اساس قوانین دینی و عرفی قضاوت می‌کردند. (۰.۵) اما تیمور با وجود مسلمان بودن، به نسب مغولی خود و سنت‌های مغولی افتخار می‌کرد و خود مجموعه قوانینی موسوم به تَزوکات را به وجود آورد. (۰.۵) با این حال در سراسر عهد تیموریان، قوانین شرعی و عرفی مبنای زندگی اجتماعی و داوری حقوقی ایرانیان بود. (۰.۵) **کلیدواژه‌ها: (دوران ایران اسلامی: بنیان قوانین جاری، شریعت اسلام و عُرف – وجود محاکم سه گانهٔ شرع، مظالم و حِسبه – قضاوت بر اساس قوانین دینی و عرفی ؛ دوره تیموری: تاکید بر مجموعه قوانینی موسوم به تَزوکات – قوانین شرعی و عرفی مبنای زندگی)** **(اشاره به یک مورد از هر دوره کافی است.)** درس ۱۱ ص ۱۰۹	۲

باسمه تعالی

راهنمای نمره گذاری درس: **تاریخ اسلام (۲)**	پایه: **یازدهم**	رشته: **علوم و معارف اسلامی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۴/۲۷**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۸	**الف)** ۱- آموزه‌های فرهنگی - تمدنی قرآن و سنت. (۰.۵) ۲- مراکز آموزشی (۰.۵) ۳- ترجمهٔ متون علمی از تمدن‌های مجاور(۰.۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس ۱۲ صص ۱۱۹-۱۱۸ **ب)** انقلاب اسلامی ایران، زمینه‌های مساعدی را برای شکوفایی استعدادهای نهفتهٔ جوانان مسلمان این مرز و بوم فراهم کرد. (۰.۵) تمدن اسلامی به برکت این انقلاب در آستانهٔ خیزشی جدید است (۰.۵) که مرزهای ایران را درنوردیده و به دیگر کشورهای اسلامی سرایت کرده است. (۰.۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس ۱۳ ص ۱۳۷ **کلیدواژه‌ها: (شکوفایی استعدادهای نهفتهٔ جوانان – خیزشی جدید – سرایت به دیگر کشورهای اسلامی)**	۲
۹	**الف)** ۱- بدون این‌که نام کسی را ببرند، مردم را به شعار «الرّضا من آل محمد» دعوت کنند. (۰.۵) ۲- مناقب خاندان رسالت و مظلومیت آنان و این‌که اسلام حقیقی نزد آنان است را ترویج کنند. (۰.۵) درس ۱ ص۴ **ب)** ۱- پنهان‌کردن ولادت امام زمان (عج) (۰.۵) ۲- مژده ولادت امام زمان (عج) به اصحاب خاص (۰.۵) ۳- معرفی حضرت حجت به شیعیان نزدیک (۰.۵) ۴- دیدار تعدادی از یاران امام با فرزندش (۰.۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس ۷ ص۶۲ **ج)** مورخان، موضوعاتی نظیر ویژگی‌های هویتی راوی خبر(۰.۵)، محل تولد و زندگی، گرایش فکری، مذهبی و سیاسی و جایگاه علمی او را بررسی می‌کنند. (۰.۵) پژوهشگران سعی می‌کنند که علایق و انگیزه‌های راوی را در بیان خبر، بررسی و اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند. (۰.۵) یکی از کارهای مورخان در نقد راوی، تعیین فاصلهٔ زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود، راوی خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است. (۰.۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس۹ ص۸۶ **کلیدواژه‌ها: (ویژگی‌های هویتی روایت‌کنندهٔ خبر: محل تولد و زندگی، گرایش فکری، مذهبی، سیاسی، جایگاه علمی، علایق و انگیزه‌های راوی، فهم و کشف اندیشه و مقصود راوی ؛ تعیین فاصلهٔ زمانی و مکانی بین راوی و خبر)**	۳
۱۰	**الف)** وظیفهٔ خبررسانی (۰.۲۵)، انتقال فرمان‌های حکومتی (۰.۲۵) جمع‌آوری اخبار از نقاط مختلف (۰.۲۵) ارسال آنها به مرکز خلافت (۰.۲۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس ۱۲ ص ۱۲۴ **ب)** ساخت شبکهٔ گسترده‌ای از راه‌ها (۰.۲۵) برپایی کاروانسراهای بین راه (۰.۲۵) درس ۱۲ ص ۱۲۴	۱
۱۱	زیرا از نظر ایشان حرکت نظامی علیه حاکمیت، بدون فراهم شدن مقدمات لازم، جز شکست، پیامد دیگری نخواهد داشت (۰.۵) و هرگونه اقدام ساده و شتابزده، زمینه را برای فرصت‌طلبان فراهم خواهد کرد تا از شرایط به نفع خود بهره برند. (۰.۵) **(اشاره به اندک بودن یاران واقعی(۰.۵نمره) تعلق می‌گیرد)** درس ۲ ص ۱۱	۱
۱۲	۱- از بین بردن محبوبیت امام از طریق درگیر کردن آن حضرت با مناصب حکومتی؛ (۰.۵) ۲- نفوذ شخصیت علمی و معنوی حضرت در میان مردم به گونه‌ای بود که مأمون همواره احساس خطر می‌کرد، از این رو می بایست ایشان را از نزدیک کنترل نماید. (۰.۵) ۳- مهار قیام‌های علویان به وسیلهٔ تأمین ظاهری خواستهٔ آنان در اعطای حکومت به یک امام شیعه (۰.۵) ۴- کسب مشروعیت برای خلافت عباسی، زیرا با ولایتعهدی امام(ع) حکومت خلیفه نیز مشروعیت می یافت. (۰.۵) ۵- کسب اعتماد مردم ــ به ویژه خراسانیان ــ که پس از فریب بنی‌عباس به آنان بدبین شده بودند. (۰.۵) **کلیدواژه‌ها: (از بین بردن محبوبیت امام–کنترل امام رضا (ع) به علت نفوذ علمی و معنوی – مهار قیام‌های علویان – کسب مشروعیت– کسب اعتماد مردم)** **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس۴ ص ۳۱	۱

باسمه تعالی

راهنمای نمره گذاری درس: **تاریخ اسلام (۲)**	پایه: **یازدهم**	رشته: **علوم و معارف اسلامی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۴/۲۷**
تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۸۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(داخل و صبح خارج از کشور) – تیر و مرداد ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سوالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۳	۱- امام از بزرگان علوی و شخص اول خاندان بنی هاشم بود که مورد توجه دوستداران اهل‌بیت قرار داشت و در میان مردم نیز روز به روز نفوذ بیشتری می‌یافت. (۰.۵) ۲- امام جواد (ع) داماد مأمون بود و به گمان عبّاسیان نزدیک‌ترین فرد به خلیفه است که می‌تواند وارث تاج و تخت شده و قدرت را به دست بگیرد. (۰.۵) درس۵ ص۴۰	۱
۱۴	۱- ضعف دستگاه خلافت(۰.۵) ۲- فساد خلیفه و کارگزارانش (۰.۵) ۳- ظلم و گسترش بی‌عدالتی(۰.۵) ۴- سیاست کینه‌جویانه خلفای عبّاسی نسبت به علویان (۰.۵) (اگر به تسلط ترکان بر خلافت عباسی اشاره شود نیم نمره تعلق گیرد.) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس۶ ص۵۲	۱
۱۵	الف) گسترش قلمرو (۰.۵) ب) حکومت فراگیر (۰.۵) ج) توسعهٔ شهرنشینی (۰.۵) د) رشد اقتصادی (۰.۵) هـ) حمایت دولتمردان (۰.۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس۱۰ ص۱۰۰	۱
۱۶	۱- موجب تفرقه و تضعیف قدرت جهان اسلام شد. (۰.۵) ۲- سبب گردید که سلطان محمد خوارزمشاه از تهدیدات قدرت نوظهور مغول‌ها غافل بماند. (۰.۵) درس۱۱ ص۱۰۳	۱
۱۷	زیرا در نتیجهٔ همنوایی دین و دولت (۰.۵) و برتری شریعت اسلامی بر یاسای چنگیزی (۰.۵)، حکومت ایلخانی ماهیت ایرانی ـ اسلامی یافت (۰.۵) و موجب شد که مردم نسبت به آن احساس بیگانگی کمتری بکنند. (۰.۵) با مسلمان شدن مغول‌ها، نفوذ و قدرت ایرانیان در دربار ایلخانان و ادارهٔ حکومت بیش از پیش افزایش یافت (۰.۵) و زمینه برای بازسازی ایران و انجام اصلاحاتی در امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فراهم آمد. (۰.۵) **(اشاره به دو مورد کافی است.)** درس ۱۱صص ۱۱۱-۱۱۰ **کلیدواژه‌ها: (همنوایی دین و دولت – برتری شریعت اسلامی بر یاسا – ماهیت ایرانی ـ اسلامی حکومت – احساس بیگانگی کمتر مردم – افزایش نفوذ و قدرت ایرانیان – فراهم شدن زمینه بازسازی ایران – فراهم شدن زمینهٔ انجام اصلاحات)**	۱
	جمع نمرات	۲۰